

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 005272 16 Uvp
Banja Luka, 7.11.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Snežane Crnojević, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.Ž. iz B1., (u daljem tekstu: tužilac) vlasnika ugostiteljske radnje "O. S." iz B2., koga zastupaju punomoćnici B. i S. K., advokati iz B1., protiv rješenja broj: 06/1-212-13/15 od 13.07.2015. godine, tuženog Ministarstva..., u predmetu zabrane javnog emitovanja autorskih muzičkih djela, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj: 12 0 U 005272 15 U od 9.2.2016. godine, u sjednici vijeća, održanoj 7.11.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažanjem tužbe poništen je uvodno označeni osporeni akt tuženog, kojim je odbijena žalba ugostiteljske radnje "O. S." iz B2., izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa, Centra javne bezbjednosti (CJB) B2 broj: 12-06/1-212-24/15 od 13.05.2015 godine. Tim rješenjem zabranjuje se ugostiteljskoj radnji "O. S. iz B2, vlasništvo tužioca, da vrši javno emitovanje autorskih muzičkih djela u bilo kom obliku, zbog povrede člana 27. stav 1. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava ("Službeni glasnik BiH", broj: 63/10, u daljem tekstu: Zakon).

Uvažanje tužbe obrazloženo je razlozima da je osporeni akt zasnovan na nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, jer da je za pravilnu primjenu odredbe člana 27. stav 1. Zakona i zabranu javnog emitovanja autorskih muzičkih djela u bilo kom obliku, bilo neohodno prethodno utvrditi koja muzička djela i kojih autora štiti AMUS iz S., koja je podnosilac zahtjeva, a zatim utvrditi vrijeme i period emitovanja tih djela muzičkog sadržaja u ugostiteljskom objektu tužioca, u kojem je vršena kontrola. U konkretnom slučaju to nije raspravljeno, proveden je "uopšten" upravni postupak, iz koga ne proizilazi postojanje povrede člana 27. stav 1. Zakona, kako je pogrešno zaključeno osporenim aktom.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude tuženi osporava njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Navodi da je u predmetima po zahtjevu AMUS za zabranu javnih saopštavanja autorskih muzičkih djela u ugostiteljskim objektima, potrebno utvrditi da li je konkretni ugostiteljski objekat pribavio pravo za saopštavanje javnosti zaštićenih autorskih djela, što je obaveza svakog korisnika autorskih djela iz odredbe člana 26., 27. i 28. Zakona. Ostale činjenice poput činjenica čije se utvrđenje traži presudom nižestepenog suda, nije potrebno dokazivati jer se radi o opštepoznatim činjenicama, a u smislu odredbe člana 148. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-50/10, u daljem tekstu: ZOUP). Smatra da je

opštepoznata činjenica da se u ugostiteljskim objektima saopštavaju zaštićena autorska djela na način da se putem radio prijemnika, interneta ili TV prijemnika emituju muzička djela, te da tu činjenicu ne treba dokazivati, kako to traži nižestepeni sud, a s druge strane, u konkretnom slučaju tužilac, kao vlasnik ugostiteljske radnje, može dokazivati da jedna činjenica nije opštepoznata, odnosno da ista ne postoji, što znači da teret dokazivanja u konkretnom slučaju nije na tuženom. Na internet stranici AMUS nalazi se i spisak autora, čija prava štiti navedena asocijacija i dostupan je javnosti, iako se u pogledu spiska autora čija prava štiti AMUS mora istaći da se na istom ne moraju nalaziti imena svih autora, ako se uzme u obzir zakonska pretpostavka kolektivnog ostvarivanja prava, pa pored autora sa tog spiska, AMUS štiti i autorska prava svjetskog repertoara na osnovu recipročnih ugovora. S tim u vezi po članu 18. stav 1. Zakona postoji pretpostavka da je kolektivna organizacija u okviru vrste prava i vrste djela za koje je specijalizovana ovlaštena da djeluje za račun svih autora, tzv. pretpostavka ostvarivanja prava, a autor koji ne želi da svoje pravo ostvaruje, dužan je o tome obavijesti kolektivnu organizaciju, a dok oni autori koji nisu obavijestili da će svoja prava ostvarivati na individualni način, tretiraće se ravnopravno sa autorima, koji su zaključili ugovore. U konkretnom slučaju, postupajući po zahtjevu AMUS kontrolisano je da li je ugostiteljska radnja tužioca zaključila ugovor o neisključivom ustupanju prava korištenja autorskih muzičkih djela, te izvršena terenska provjera, koja činjenica je, uz postojanje navedenih opštepoznatih činjenica i činjenica koje zakon pretpostavlja, dovoljna za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja, a što je pretpostavka pravilnoj primjeni materijalnog prava, koja u ovom slučaju nije izostala. Zbog navedenog, predlaže da se pobijana presuda ukine ili preinači, tako da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužilac nije dao odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev i pobijanu presudu po odredbama člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kao i cjelokupne spise ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Prije svega treba ukazati da je u smislu odredbe člana 6. stav 1. Zakona o zanatsko-preduzetničkoj djelatnosti („Službeni glasnik RS“ broj: 117/11 - 67/13) preduzetnik fizičko lice i samo ono može imati svojstvo stranke u upravnom postupku. Poslovni prostor (ugostiteljska radnja), u smislu odredbe člana 7. toga zakona, služi za obavljanje djelatnosti, pa se pogrešno prvostepenim rješenjem zabrana javnog saopštavanja muzičkih djela odnosi na poslovni prostor, a ne na tužioca, kao preduzetnika. Takođe je pogrešno osporenim aktom tuženi odlučio o žalbi ugostiteljske radnje “O. S.” iz B2. i time predmetnoj ugostiteljskoj radnji dao svojstvo stranke, što ukazuje da su prvostepeno rješenje, a i osporeni akt doneseni uz povredu odredbe člana 38. i u vezi sa članom 42. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 13/02 - 50/10, u daljem tekstu: ZOUP).

Prvostepeno rješenje, kojim je ugostiteljskoj radnji zabranjeno javno saopštavanje autorskih muzičkih djela, u bilo kom obliku (mehanička i živa muzika) zbog postupanja suprotno odredbi člana 27. stav 1. Zakona, odnosno zbog neposjedovanja prava za javno emitovanje tih djela, doneseno je po zahtjevu AMUS za zabranu javnog saopštavanja autorskih muzičkih djela. U postupku po zahtjevu ovlašteni radnici Policijske stanice (PS) B2. izvršili su provjeru na terenu i konstatovali da predmetni ugostiteljski objekat ne posjeduje dozvolu za javno saopštavanje autorskih muzičkih djela, izdatu od strane AMUS Prvostepeni organ je, zbog činjenice da objekat ne posjeduje dozvolu za javno saopštavanje autorskih muzičkih djela, zaključio da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 27. stav 1. Zakona da se istom zabrani javno emitovanje svih muzičkih djela.

Tužilac je isticao da činjenično stanje nije potpuno, ni pravilno utvrđeno, jer ovlašteni policijski službenici prilikom kontrole nisu ni utvrdili ni izuzeli dokaze koji upućuju na zaključak da se u njegovom objektu emituje muzika, čija prava štiti AMUS, niti su konstatovali da se u objektu puštala muzika sa interneta, a ukoliko se i puštala da je trebalo konstatovati o kojoj se muzici radi, tj. da li se radi o autorima, čija prava štiti AMUS. Zatražio da se zbog pogrešne primjene odredbe člana 27. stav 2. Zakona to rješenje poništi.

Tuženi smatra da nije bilo potrebe za posebnom provjerom korištenja muzike, odnosno javnog emitovanja muzike, jer da je to opštepoznata činjenica, koju ne treba dokazivati, te da je tužilac dužan da dokaže ukoliko smatra da su one neistinite, a time i da dokaže da je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava.

Obaveza sklapanja ugovora o korištenju autorskih djela iz repertoara kolektivne organizacije, u konkretnom slučaju AMUS, za korisnike tih djela i njihovo javno emitovanje propisana je u odredbi člana 26. Zakona. Takođe je odredbom člana 27. toga zakona propisana i obaveza, da u slučajevima kada je to potrebno prethodno pribave prava za saopštavanje javnosti tih djela, a u roku od 15 dana da pošalju popis svih korištenih djela (stav 1.). Nadležni organ unutrašnjih poslova će na zahtjev autora, ili kolektivne organizacije zabraniti priredbu, odnosno korišćenje zaštićenog djela, ako organizator prethodno nije pribavio prava iz stava 1. ove odredbe (stav 2.).

Slijedi da se navedene obaveze mogu nametnuti samo licima koji vrše javno emitovanje muzičkih djela iz repertoara AMUS. Zbog toga, nije dovoljno, kako pogrešno smatra tuženi, samo konstatovati da preduzetnik, kao vlasnik objekta (pogrešno naveden objekat), nema zaključen ugovor, ili prethodno pribavljeno odobrenje za javno emitovanje, već je prvenstveno potrebno utvrditi da li se u tom objektu javno emituju muzička djela autora, čija prava štiti AMUS. Ne radi se o opštepoznatoj činjenici, kako pogrešno smatra tuženi, niti je teret dokazivanja na suprotnoj strani, već upravo tuženi, odnosno prvostepeni organ, prije donošenja rješenja treba da u potpunosti raspravi činjenično stanje u smislu odredbe člana 123. ZOUP, a potom da utvrdi postojanje osnova za donošenje rješenja iz odredbe člana 27. stav 2. Zakona. U okviru tih činjenica je svakako i utvrđenje da li se eventualno javno emitovanje muzičkih djela odnosi na autore čija prava štiti AMUS, s obzirom da se ugovor, ili prethodno odobrenje pribavlja samo za djela iz njegovog repertoara, pa se i zabrana emitovanja može odnositi na ta djela, a ne na djela autora, koji svoja prava ne žele ostvarivati na kolektivan način, što proizlazi iz odredbe člana 18. stav 2. Zakona.

U konkretnom slučaju nije postupljeno na opisani način, nije prethodno raspravljeno da li se u objektu tužioca javno emituje muzika, pa je uz naprijed navedenu povredu pravila postupka i činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno, što je za posledicu imalo pogrešnu primjenu materijalnog prava, što je razlog za poništenje osporenog akta iz odredbe člana 10. tačka 2. i 4. ZUS.

Kod takvog stanja stvari, iz naprijed navedenih razloga, po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti, predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tuženog odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Snežana Crnojević

Za tačnost otppravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša